

Australian hallituksen ja Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) välinen ydinenergian rauhanomaista käyttöä koskeva

YHTEISTYÖSOPIMUS

AUSTRALIAN HALLITUS

ja

EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖ (Euratom), jäljempänä 'yhteisö', jotka

HALUAVAT tiivistää yhteistyötään ydinenergian rauhanomaisen käytön alalla;

OTTAVAT HUOMIOON, että Brysselissä 21 päivänä syyskuuta 1981 tehty Australian hallituksen ja Euroopan atomienergiayhteisön välinen sopimus ydinaineiden siirroista Australiasta Euroopan atomienergiayhteisöön on soveltamisalaltaan rajallinen, ja sen voimassaolo päättyy vuonna 2012;

VAHVISTAVAT Australian hallituksen, yhteisön ja sen jäsenvaltioiden hallitusten vahvan sitoutumisen ydinaseiden leviämisen estämiseen sekä niiden asiaa koskevien ydinmateriaali- ja vientivalvontajärjestelmien lujittamiseen ja tehokkaaseen soveltamiseen, joiden mukaisesti Australian ja yhteisön välinen ydinenergian rauhanomaista käyttöä koskeva yhteistyö toteutetaan;

VAHVISTAVAT Australian hallituksen, yhteisön ja sen jäsenvaltioiden hallitusten tuen Kansainvälisen atomienergiajärjestön, jäljempänä 'IAEA', tavoitteille ja sen ydinmateriaalivalvontajärjestelmälle;

VAHVISTAVAT Australian hallituksen, yhteisön ja sen jäsenvaltioiden vahvan sitoutumisen ydinaineiden turvajärjestelyjä koskevista toimista tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen, joka tehtiin New Yorkissa ja Wienissä 3 päivänä maaliskuuta 1980 ja joka tuli voimaan yleisesti 8 päivänä helmikuuta 1987;

KATSOVAT, että Australia ja kaikki yhteisön jäsenvaltiot ovat Washingtonissa, Lontoossa ja Moskovassa 1 päivänä heinäkuuta 1968 tehdyn ja 5 päivänä maaliskuuta 1970 voimaan tulleen ydinaseiden leviämisen estämistä koskevan sopimuksen, jäljempänä 'ydinsulkusopimus', sopimuspuolia;

TOTEAVAT, että ydinmateriaalivalvontaa harjoitetaan kaikissa yhteisön jäsenvaltioissa sekä Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen, jäljempänä 'Euratomin perustamissopimus', että yhteisön, sen jäsenvaltioiden ja IAEA:n välillä tehtyjen ydinmateriaalivalvontaa koskevien sopimusten nojalla;

TOTEAVAT, että Australian hallitus ja kaikkien yhteisön jäsenvaltioiden hallitukset osallistuvat ydinalan viejämäiden ryhmään;

TOTEAVAT, että Australian hallituksen ja yhteisön kunkin jäsenvaltion hallituksen ydinalan viejämäiden ryhmässä antamat sitoumukset olisi otettava huomioon;

TUNNUSTAVAT vapaan liikkuvuuden perusperiaatteen Euroopan unionin sisämarkkinoilla;

OVAT YHTÄ MIELTÄ siitä, että sopimuksen olisi oltava Maailman kauppajärjestön sopimuksista johtuvien Euroopan unionin ja Australian hallituksen kansainvälisten velvoitteiden mukainen;

TOISTAVAT Australian hallituksen ja yhteisön jäsenvaltioiden hallitusten sitoutumisen ydinenergian rauhanomaista käyttöä koskeviin kahdensivisiin sopimuksiin,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I artikla

Määritelmät

Ellei toisin määrätä, tässä sopimuksessa tarkoitetaan

1. 'sivutuotteella' erityisiä halkeamiskelpoisia aineita, jotka saadaan tämän sopimuksen mukaisesti siirretyistä ydinaineista yhdessä tai useammassa prosessissa, joiden ei välttämättä tarvitse olla peräkkäisiä;
2. 'toimivaltaisella viranomaisella'
 - Australian hallituksen osalta Australian ydinmateriaalivalvonta- ja ydinsulkuvirastoa (Australian Safeguards and Non-Proliferation Office)
 - yhteisön osalta Euroopan komissiotatai muuta viranomaista, jonka asianomainen sopimuspuoli voi milloin tahansa ilmoittaa kirjallisesti toiselle sopimuspuolelle;
3. 'laitteilla' IAEA:n asiakirjan INFCIRC/254/Rev.9/Part 1 (Guidelines for Nuclear Transfers) liitteessä B olevassa 1, 3, 4, 5, 6 ja 7 kohdassa lueteltuja laitteita;
4. 'teollis- ja tekijänoikeuksilla' maailman henkisen omaisuuden järjestön perustamisesta Tukholmassa 14 päivänä heinäkuuta 1967 tehdyn ja 28 päivänä syyskuuta 1979 muutetun yleissopimuksen 2 artiklan mukaista henkistä omaisuutta. Sillä voidaan tarkoittaa myös muuta sopimuspuolten yhteisesti sopimaa asiaa;
5. 'muilla kuin ydinaineilla'
 - deuteriumia ja raskasta vettä (deuteriumoksidia) ja muita deuteriumyhdisteitä, joiden deuterium-vety-isotooppisuhde ylittää arvon 1:5000 ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi ydinreaktorissa, siten kuin ne on määritelty IAEA:n asiakirjan INFCIRC/254/Rev.9/Part 1 (Guidelines for Nuclear Transfers) liitteessä B olevassa 1.1 kohdassa,
 - ydinteknistä laatua olevaa grafiittia: IAEA:n asiakirjan INFCIRC/254/Rev.9/Part 1 (Guidelines for Nuclear Transfers) liitteessä B olevassa 1.1 kohdassa määriteltyä, ydinreaktorissa käytettäväksi tarkoitettua grafiittia, jonka puhtaustaso on vähemmän kuin 5 miljoonasosaa booririkivalenttia ja jonka tiheys on suurempi kuin 1,50 g/cm³;
6. 'ydinaineilla' kaikkia lähtöaineita tai erityisiä halkeamiskelpoisia aineita sellaisina kuin ne määritellään Yhdistyneiden Kansakuntien päämajassa 23 päivänä lokakuuta 1956 tehdyn ja 29 päivänä heinäkuuta 1957 voimaan tulleen IAEA:n perussäännön, jäljempänä 'IAEA:n perussääntö', XX artiklassa. IAEA:n hallintoneuvoston IAEA:n perussäännön XX artiklan nojalla tekemät päätökset, jotka muuttavat "lähtöaineina" tai "erityisinä halkeamiskelpoisina aineina" pidet-

tyjen aineiden luetteloa, tulevat tämän sopimuksen mukaisesti voimaan vasta, kun molemmat sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen kirjallisesti muutoksen hyväksymisestä;

7. 'sopimuspuolilla' Australian hallitusta ja yhteisöä;
8. 'rauhanomaisella tarkoituksella' tarkoitetaan ydinmateriaalin, muun kuin ydinmateriaalin, laitteiden ja teknologian käyttöä sähköntuotantoon, lääketieteessä, maataloudessa ja teollisuudessa, mutta siihen ei sisälly minkäänlaisten räjähtävien laitteiden tutkimus tai kehitys eikä mikään sotilaallinen käyttötarkoitus. Sotilaallinen käyttötarkoitus ei sisällä voimansiirtoa mistä tahansa voimaverkosta sotilastukikohtaan tai radioisotooppien tuotantoa sotilassairaaloiden lääkitä tarkoituksiin;
9. 'henkilöllä' ketä tahansa luonnollista henkilöä tai mitä tahansa yritystä tai muuta yksikköä, johon sovelletaan sopimuspuolten lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella voimassa olevaa lainsäädäntöä, mutta ei itse sopimuspuolia;
10. 'teknologialla' IAEA:n asiakirjan INFCIRC/254/Rev.9/Part 1 (Guidelines for Nuclear Transfers) liitteessä A määriteltyä teknologiaa;
11. 'yhteisöllä' tarkoitetaan
 - Euratomin perustamissopimuksella perustettua oikeushenkilöä ja
 - alueita, joihin Euratomin perustamissopimusta sovelletaan.

II artikla

Tavoite

Tämän sopimuksen tavoitteena on tarjota puitteet ydinennergian rauhanomaista käyttöä koskevalle sopimuspuolten väliselle yhteistyölle molemminpuolisen edun ja vastavuoroisuuden pohjalta mutta rajoittamatta kuitenkaan kummankaan sopimuspuolen toimivaltaa.

III artikla

Yhteistyöalat

1. Tässä sopimuksessa tarkoitettuja ydinaineita, muita kuin ydinaineita, laitteita ja teknologiaa saa käyttää ainoastaan rauhanomaisiin tarkoituksiin, eikä niitä saa käyttää ydinaseiden tai muiden räjähtävien ydinlaitteiden valmistukseen, ydinaseiden tai muiden räjähtävien ydinlaitteiden tutkimukseen tai kehittämiseen tai sotilaallisiin tarkoituksiin tai siten, että ne millään tavalla edistäisivät sotilaallisia tarkoituksia.

Ydinaineita, laitteita, muita kuin ydinaineita tai sivutuotteena tuotettuja ydinaineita saa käyttää ainoastaan rauhanomaisiin tarkoituksiin, eikä niitä saa käyttää mihinkään sotilaallisiin tarkoituksiin.

2. Tämän sopimuksen mukaiseen sopimuspuolten väliseen yhteistyöhön voivat sisältyä seuraavat:

- a) ydinaineiden, muiden kuin ydinaineiden ja laitteiden toimitus;
- b) teknologian siirto, mukaan lukien tämän artiklan kannalta merkityksellisten tietojen toimittaminen sillä edellytyksellä, että Australia ja asianomaiset yhteisön jäsenvaltiot ovat ilmaisseet halukkuutensa ottaa tällaiset siirrot sopimuksen piiriin;
- c) sellaisten laitteiden siirto, jotka sopimuspuolet ovat nimenneet laitteiksi, jotka on suunniteltu tai rakennettu tai joita käytetään toiselta sopimuspuolelta saatujen tietojen pohjalta tai tällaisia tietoja käyttäen ja jotka kuuluvat jommankumman sopimuspuolen lainkäyttövaltaan nimeämishetkellä;
- d) laitteiden ja välineiden hankinta;
- e) laitteiden ja laitosten käyttömahdollisuus;
- f) käytetyn polttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huolto;
- g) ydinturvallisuus ja säteilysuojelu;
- h) turvavalvontatoimet;
- i) radioisotooppien ja säteilyn käyttö maataloudessa, teollisuudessa ja lääketieteessä;
- j) uraanivarojen geologinen ja geofyysinen tutkimus, kehittäminen, tuotanto, jatkojalostus ja käyttö;
- k) ydinenergian rauhanomaisen käytön sääntelyyn liittyvät näkökohdat; ja
- l) muut tämän sopimuksen kohteeseen liittyvät alat siltä osin kuin ne kuuluvat sopimuspuolten kyseisten alojen ohjelmiin.

3. Yhteistyö käsittää ydinalan tutkimukseen ja kehittämiseen liittyvät toimet, jotka ovat kummankin sopimuspuolen edun mukaisia, sopimuspuolten sopimien täydentävien määräysten mukaisesti.

4. Tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yhteistyö voidaan toteuttaa seuraavissa muodoissa:

- a) symposiumien ja seminaarien järjestäminen;
- b) yhteisten hankkeiden järjestäminen ja yhteisyritysten perustaminen;
- c) kahdenvälisen työryhmien perustaminen yhteisten hankkeiden toteuttamista varten;
- d) ydinpolttoainekiertoa liittyvien palvelujen tarjonta, mukaan lukien uraanin konversio ja isotooppirikastus;
- e) ydinpolttoainekiertoa liittyvä kauppa ja kaupallinen yhteistyö;

f) teollisuuslaitteiden ja -teknologian siirto; ja

g) muut sopimuspuolten kirjallisesti sopimat yhteistyömuodot.

5. Tämän artiklan 2 kohdassa lueteltuja erityisaloja koskeva yhteistyö voidaan tarvittaessa toteuttaa sopimalla järjestelyistä sellaisen Australian oikeushenkilön ja sellaisen yhteisön oikeushenkilön välillä, joiden asianomainen toimivaltainen viranomaisen ilmoittaa toiselle toimivaltaiselle viranomaiselle olevan valtuutettuja toteuttamaan tällainen yhteistyö. Tällaisiin järjestelyihin on sisällyttävä teollis- ja tekijänoikeuksien suojaa koskevia määräyksiä, jos tällaisia oikeuksia on olemassa tai syntyy.

IV artikla

Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat aineet, laitteet ja tietoaineistot

1. Tätä sopimusta sovelletaan seuraaviin aineisiin ja laitteisiin:

- a) Sopimuspuolten tai niiden henkilöiden välillä joko suoraan tai kolmannen maan kautta siirretyt ydinaineet, muut kuin ydinaineet ja laitteet.

Ydinaineeseen, muuhun kuin ydinaineeseen tai laitteistoon aletaan soveltaa tätä sopimusta ydinaineen, muun kuin ydinaineen tai laitteiston saapuessa vastaanottavan sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella, jos lähettävä sopimuspuoli on ilmoittanut siirrosta vastaanottavalle sopimuspuolelle kirjallisesti ja vastaanottava sopimuspuoli on vahvistanut kirjallisesti, että kyseiseen materiaaliin sovelletaan tai tullaan soveltamaan tätä sopimusta ja että tarkoitettu vastaanottaja, jos vastaanottaja on muu kuin vastaanottava sopimuspuoli, on sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella toimiva valtuutettu henkilö.

- b) Kaikki kemiallisilla tai fysikaalisilla prosesseilla tai isotooppi-erotusmenetelmällä tuotetut ydinaineet, paitsi että näin tuotetusta ydinaineesta katsotaan kuuluvan tämän sopimuksen soveltamisalaan ainoastaan sama suhteellinen osuus, kuin sen valmistukseen käytetyn, tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan ydinaineen määrällä oli kyseiseen tarkoitukseen käytetyn ydinaineen kokonaismäärästä.

- c) Kaikki neutronisäteilytyksellä tuotetut ydinaineasteet, paitsi että näin tuotetusta ydinaineesta katsotaan kuuluvan tämän sopimuksen soveltamisalaan ainoastaan sama suhteellinen osuus, kuin sen valmistuksessa käytetyllä, tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla ydinaineen määrällä oli sen valmistuksesta.

- d) Ydinaineet, jotka on tuotettu tai joita on käsitelty tai joita käytetään

i) laitteissa, joissa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluva muu kuin ydinaine vastaa pääasiassa tai kokonaan kyseisen ydinaineen tuotannosta, käsittelystä tai käytöstä;

ii) laitteissa, joissa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluva laite vastaa kokonaan kyseisen ydinaineen tuotannosta, käsittelystä tai käytöstä;

- iii) laitteissa, jotka lähettävä sopimuspuoli on vastaanottavaa sopimuspuolta kuultuaan nimennyt laitteiksi, jotka on suunniteltu, rakennettu tai valmistettu tai joita käytetään tämän sopimuksen nojalla siirretyn teknologian pohjalta tai tällaista teknologiaa käyttäen; ja
 - iv) ii ja iii alakohdan soveltamiseksi laitteilla tarkoitetaan IAEA:n asiakirjan INFCIRC/254/Rev.9/Part 1 liitteessä B olevassa 1.1, 3, 4, 5, 6 ja 7 kohdassa mainittuja laitteita, mutta nimenomaisesti ei niiden osakokoonpanoja.
- e) Ydinaineet, joihin on sovellettu Brysselissä 21 päivänä syyskuuta 1981 tehtyä sopimusta ydinaineiden siirroista Australiasta Euroopan atomienergiayhteisöön.
- f) Ydinaineet, jotka on siirretty yhteisön jäsenvaltioista Australiaan kahdenvälisten sopimusten mukaisesti ja joista on ilmoitettu yhteisölle tämän sopimuksen tullessa voimaan; ja
- g) Malmeista tai konsentraateista (muista kuin uraanimikonsentraateista) ydinteknisiä tarkoituksia varten talteen otetut ydinaineet, joita siirretään sopimuspuolten välillä joko suoraan tai kolmannen maan kautta, kun siirtävä sopimuspuoli on ilmoittanut tällaisen talteenoton olevan merkityksellinen tämän sopimuksen kannalta. Jos tällaiset ydinaineet eivät täytä kaikkia VII artiklassa asetettuja vaatimuksia, niitä ei saa käyttää, ennen kuin sopimuspuolet ovat yhdessä määritelleet sovellettavat turvavalvontatoimet ja varsinaiset turvajärjestelyt.
2. Tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin ydinaineisiin, muihin kuin ydinaineisiin ja laitteisiin, kunnes tämän sopimuksen XII artiklan mukaisesti vahvistetuissa hallinnollisissa järjestelyissä määrättyjen menettelyjen mukaisesti määritetään, että:
- a) tällaiset aineet ja laitteet on siirretty uudelleen vastaanottavan sopimuspuolen lainkäyttövallan ulkopuolelle tämän sopimuksen VII artiklan 5 ja 6 kohdan mukaisesti;
 - b) ydinainetta ei voida enää käyttää missään VII artiklan 1 kohdassa tarkoitettun valvonnan kannalta merkityksellisessä ydinenergia-alan toiminnassa tai sitä ei voida käytännössä saada talteen. Sen määrittämiseksi, milloin tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia ydinaineita ei voida enää käyttää tai milloin niitä ei voida käytännössä saada talteen ja muuntaa sellaisiksi, että niitä voitaisiin käyttää missään turvavalvonnan kannalta merkityksellisessä ydinalan toiminnassa, sopimuspuolet hyväksyvät määrityksen, jonka IAEA tekee sovellettavassa ydinmateriaalivalvontasopimuksessa, jonka sopimuspuoli IAEA on, olevien ydinmateriaalivalvonnan päättämistä koskevien määräysten mukaisesti;
 - c) laitteita ja muita kuin ydinaineita ei voida enää käyttää ydinenergia-alan tarkoituksiin; tai

- d) sopimuspuolet päättävät yhdessä, että aineisiin tai laitteisiin ei enää sovelleta tätä sopimusta.

3. Tätä sopimusta sovelletaan teknologian siirtoihin sellaisten yhteisön jäsenvaltioiden osalta, jotka ovat kirjallisesti ilmaisseet Euroopan komissiolle halukkuutensa ottaa tällaiset siirrot sopimuksen piiriin. Ennen kutakin siirtoa siitä on tehtävä ennakkoilmoitus asianomaisten jäsenvaltion / asianomaisten jäsenvaltioiden ja Euroopan komission sekä Australian hallituksen välillä.

V artikla

Rikastaminen

Ennen kuin mitään tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa ydinainetta rikastetaan yli kaksikymmentäprosenttiseksi (20 %) isotoopin U-235 suhteen, molemmilta sopimuspuolilta on saatava kirjallinen suostumus. Suostumuksessa on esitettävä ehdot, joiden mukaisesti yli kaksikymmenprosenttiseksi rikastettua uraania saa käyttää. Sopimuspuolet voivat sopia tämän määräyksen täytäntöönpanoa helpottavasta järjestelystä.

VI artikla

Ydinaineiden, muiden kuin ydinaineiden, laitteiden tai teknologian kauppa

1. Yhteistyötoimiin liittyvät ydinaineiden, muiden kuin ydinaineiden ja laitteiden siirrot on tehtävä yhteisön, yhteisön jäsenvaltioiden ja Australian ydinenegian rauhanomaista käyttöä koskevien kansainvälisten sitoumusten mukaisesti, jotka luetaan VII artiklassa.

2. Sopimuspuolten on mahdollisuuksien mukaan avustettava toisiaan, kun joko sopimuspuoli taikka yhteisöön sijoittautunut henkilö tai Australian hallituksen lainkäyttövaltaan kuuluva henkilö hankkii ydinaineita, muita kuin ydinaineita tai laitteita.

3. Tämän sopimuksen mukaisen yhteistyön jatkuminen riippuu siitä, että sopimuspuolet soveltavat molempia tyydyttävällä tavalla yhteisön Euratomin perustamissopimuksen mukaisesti perustamaa ydinmateriaalivalvontajärjestelmää sekä Australian hallituksen perustamaa ydinaineiden, muiden kuin ydinaineiden ja laitteiden valvontajärjestelmää.

4. Tämän sopimuksen määräyksiä ei saa käyttää estämään vapaan liikkuvuuden periaatteen toteutumista Euroopan unionin sisämarkkinoilla.

5. Ydinaineiden siirrot ja niihin liittyvien palvelujen tarjonta on toteutettava kohtuullisin kaupallisin ehdoin. Tämän kohdan täytäntöönpano ei rajoita Euratomin perustamissopimuksen ja siitä johdetun lainsäädännön eikä Australian lakien ja määräysten soveltamista.

6. Sen lisäksi mitä VII artiklan 5 ja 6 kohdassa määrätään, tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien aineiden ja laitteiden tai teknologian uudelleensiirrot sopimuspuolten lainkäyttövallan ulkopuolelle voidaan tehdä ainoastaan yhteisön yksittäisten jäsenvaltioiden hallitusten ja Australian hallituksen ydinalan viejämaiten ryhmässä tekemien sitoumusten puitteissa. Kaikkien tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien aineiden ja laitteiden uudelleensiirtoihin sovelletaan erityisesti IAEA:n asiakirjassa INFCIRC/254/Rev.9/Part 1 esitettyjä yleisohjeita ydinaineiden siirroista.

VII artikla

Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat ydinaineet

1. Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluviin ydinaineisiin sovelletaan seuraavia ehtoja:

- a) yhteisössä Euratomin ydinmateriaalivalvontaa Euratomin perustamissopimuksen mukaisesti ja IAEA:n ydinmateriaalivalvontaa seuraavien ydinmateriaalivalvontasopimusten mukaisesti, sellaisina kuin ne ovat tarkistettuina ja korvattuina, sekä ydinsulkusopimuksen mukaisesti:
 - i) Brysselissä 5 päivänä huhtikuuta 1973 tehty ja 21 päivänä helmikuuta 1977 voimaan tullut yhteisön ydinaseettomien jäsenvaltioiden, Euroopan atomienergiayhteisön ja Kansainvälisen atomienergiajärjestön välinen sopimus (IAEA:n asiakirja INFCIRC/193);
 - ii) heinäkuussa 1978 tehty ja 12 päivänä syyskuuta 1981 voimaan tullut Ranskan, Euroopan atomienergiayhteisön ja Kansainvälisen atomienergiajärjestön välinen sopimus (IAEA:n asiakirja INFCIRC/290);
 - iii) Wienissä 6 päivänä syyskuuta 1976 tehty ja 14 päivänä elokuuta 1978 voimaan tullut Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan, Euroopan atomienergiayhteisön ja Kansainvälisen atomienergiajärjestön välinen sopimus ydinmateriaalivalvonnan soveltamisesta Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneessä kuningaskunnassa ydinaseiden leviämisen estämistä koskevan sopimuksen yhteydessä (IAEA:n asiakirja INFCIRC/263);
 - iv) lisäpöytäkirjat IAEA INFCIRC/193/Add.8, IAEA INFCIRC/263/Add.1 ja IAEA INFCIRC/290/Add.1, jotka allekirjoitettiin 22 päivänä syyskuuta 1998 IAEA:n asiakirjan INFCIRC/540 (korjattu) (Strengthened Safeguards System, Part II) perusteella ja jotka tulivat voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2004;
- b) Australiassa IAEA:n ydinmateriaalivalvontaa noudattaen 10 päivänä heinäkuuta 1974 voimaan tullutta Australian ja Kansainvälisen atomienergiajärjestön välistä sopimusta ydinmateriaalivalvonnan soveltamisesta ydinaseiden leviämisen estämistä koskevan sopimuksen yhteydessä (IAEA:n asiakirja INFCIRC/217); täydennettynä Wienissä 23 päivänä syyskuuta 1997 tehdyllä ja 12 päivänä joulukuuta 1998 voimaan tulleella lisäpöytäkirjalla Australian ja Kansainvälisen atomienergiajärjestön väliseen sopimukseen ydinmateriaalivalvonnan

soveltamisesta ydinaseiden leviämisen estämistä koskevan sopimuksen yhteydessä (IAEA:n asiakirja INFCIRC/217/Add.1).

2. Jos jonkin tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun IAEA:n kanssa tehdyn sopimuksen soveltaminen keskeytetään tai sopimus irtisanotaan yhteisössä tai Australiassa mistä tahansa syystä, asianomaisen sopimuspuolen on tehtävä IAEA:n kanssa sopimus, joka vaikutuksiltaan ja soveltamisalaltaan vastaa tämän artiklan 1 kohdan a tai b alakohdassa tarkoitettuja asiaan liittyviä ydinmateriaalivalvontasopimuksia, tai jos tämä ei ole mahdollista,

a) yhteisön on, siltä osin kuin asia sitä koskee, sovellettava Euratomin valvontajärjestelmään perustuvaa ydinmateriaalivalvontaa, joka vaikutuksiltaan ja soveltamisalaltaan vastaa tämän artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja ydinmateriaalivalvontasopimuksia, tai jos tämä ei ole mahdollista,

b) sopimuspuolten on ydinmateriaalivalvonnan soveltamiseksi sovitettava järjestelyistä, jotka vaikutuksiltaan ja soveltamisalaltaan vastaavat tämän artiklan 1 kohdan a tai b alakohdassa mainittuja ydinmateriaalivalvontasopimuksia.

3. Ydinaineita koskevat turvajärjestelyt on aina toteutettava siten, että ne täyttävät vähintään IAEA:n asiakirjan INFCIRC/254/Rev.9/Part 1 (Guidelines for Nuclear Transfers) liitteessä C esitetyt perusteet; kyseisen asiakirjan lisäksi yhteisön jäsenvaltiot, Euroopan komissio (tapauksen mukaan) ja Australia noudattavat ydinaineiden turvajärjestelyjen yhteydessä ydinaineiden turvajärjestelyjä koskevista toimita 3 päivänä maaliskuuta 1980 tehdystä yleissopimuksesta, mukaan lukien sen kunkin sopimuspuolen osalta voimassa olevat muutokset, johtuvia velvoitteitaan sekä IAEA:n asiakirjan INFCIRC/225/Rev.5 (Nuclear Security Recommendations on Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities) suosituksia. Kuljetuksiin sovelletaan ydinaineiden turvajärjestelyjä koskevista toimita 3 päivänä maaliskuuta 1980 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen, mukaan lukien sen kunkin sopimuspuolen osalta voimassa olevat muutokset, määräyksiä sekä radioaktiivisten materiaalien turvallista kuljetusta koskevia IAEA:n sääntöjä (Regulations for the Safe Transport of Radioactive Materials, IAEA Safety Standards Series No. TS-R-1).

4. Ydinturvallisuuteen ja ydinjätehuoltoon sovelletaan Wienissä 17 päivänä kesäkuuta 1994 tehtyä ja 24 päivänä lokakuuta 1996 voimaan tullutta ydinturvallisuutta koskevaa yleissopimusta (IAEA:n asiakirja INFCIRC/449), Wienissä 5 päivänä syyskuuta 1997 tehtyä ja 18 päivänä kesäkuuta 2001 voimaan tullutta käytetyn polttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon turvallisuutta koskevaa yleissopimusta (IAEA:n asiakirja INFCIRC/546), Wienissä 26 päivänä syyskuuta 1986 tehtyä ja 26 päivänä helmikuuta 1987 voimaan tullutta yleissopimusta avunannosta ydinonnettomuuden tai säteilyhäätötilan yhteydessä (IAEA:n asiakirja INFCIRC/336) ja Wienissä 26 päivänä syyskuuta 1986 tehtyä ja 27 päivänä lokakuuta 1986 voimaan tullutta yleissopimusta ydinonnettomuuden pikaisesta ilmoittamisesta (IAEA:n asiakirja INFCIRC/335).

5. Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia ydinaineita ei saa siirtää vastaanottavan sopimuspuolen alueellisen lainkäytön ulkopuolelle ilman lähettävän sopimuspuolen etukäteen kirjallisesti antamaa suostumusta tämän artiklan 6 kohdassa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta.

6. Tämän sopimuksen tullessa voimaan sopimuspuolten on toimitettava toisilleen luettelot niistä kolmansista maista, joihin toisen sopimuspuolen tämän artiklan 5 kohdan mukaisesti tekemät uudelleensiirrot ovat hyväksytyt. Kunkin sopimuspuolen on ilmoitettava toiselle sopimuspuolelle muutoksista kolmansien maiden luettelossaan.

VIII artikla

Jälleenkäsittely

Sopimuspuolet hyväksyvät tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia ydinaineita sisältävän ydinpolttoaineen jälleenkäsittelyn sillä edellytyksellä, että jälleenkäsittely tapahtuu liitteessä A vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

IX artikla

Teollis- ja tekijänoikeudet

Sopimuspuolet varmistavat tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvassa yhteistyössä luoduille teollis- ja tekijänoikeuksille ja siirretylle teknologialle riittävän ja tehokkaan suojan asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten ja järjestelyjen sekä Australiassa ja Euroopan unionissa, yhteisössä ja niiden jäsenvaltioissa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

X artikla

Tietojenvaihto

1. Sopimuspuolet voivat asettaa toistensa sekä yhteisöön sijoittautuneiden tai Australian hallituksen lainkäyttövaltaan kuuluvien henkilöiden saataville hallussaan olevat tiedot, jotka koskevat tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita.

Tämän sopimuksen soveltamisalaan eivät kuulu sellaiset miltä tahansa kolmannelta osapuolelta saadut tiedot, jotka on saatu ehdoin, jotka estävät tietojen luovuttamisen edelleen.

Tiedot, joilla lähetävä sopimuspuoli katsoo olevan kaupallista arvoa, toimitetaan ainoastaan lähettävän sopimuspuolen määrittelemien ehdoin.

2. Sopimuspuolet edistävät ja helpottavat tietojenvaihtoa Australian hallituksen lainkäyttövaltaan kuuluvien henkilöiden ja yhteisöön sijoittautuneiden henkilöiden välillä tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

Tällaisten henkilöiden omistamia tietoja saa toimittaa ainoastaan näiden henkilöiden luvalla ja niiden määrittelemien ehdoin.

3. Sopimuspuolet toteuttavat kaikki aiheelliset varotoimet tämän sopimuksen johdosta saatujen tietojen luottamuksellisuuden säilyttämiseksi.

XI artikla

Sopimuksen soveltaminen

1. Tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan vilpittömässä mielessä siten, että vältetään estämästä, viivyttämästä tai

aiheettomasti häiritsemästä Australian ja yhteisön ydinenergia-alan toimintoja, ja ydinenergia-alan toimintojen taloudellisen ja turvallisen suorittamisen edellyttämän varovaisen johtamiskäytännön mukaisesti.

2. Tämän sopimuksen määräyksiä ei saa käyttää kaupallisten tai teollisten etujen hankkimiseen, kummankaan sopimuspuolen tai valtuutettujen henkilöiden kaupallisiin tai teollisiin etuihin puuttumiseen kansallisesti eikä kansainvälisesti, kummankaan sopimuspuolen tai yhteisön jäsenvaltioiden hallitusten ydinpolitiikkaan puuttumiseen, ydinenergian rauhanomaisen ja räjähteet poissulkevan käytön edistämisen estämiseen eikä sellaisten aineiden tai laitteiden, joihin sovelletaan tai on ilmoitettu jatkossa sovellettavan tätä sopimusta, liikkumisen estämiseen sopimuspuolten lainkäyttövaltaan kuuluvilla alueilla tai Australian hallituksen ja yhteisön välillä.

3. Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien ydinaineiden ja muiden kuin ydinaineiden kirjanpito perustuu periaatteen siitä, että ydinaineet ja muut kuin ydinaineet ovat korvattavissa toisillaan, sekä suhteellisuuden ja ydinaineiden ja muiden kuin ydinaineiden vastaavuuden periaatteisiin, joista on määrätty tämän sopimuksen XII artiklan mukaisesti vahvistetuissa hallinnollisissa järjestelyissä.

4. Tämän sopimuksen I, IV, VI ja VII artiklassa tarkoitettujen IAEA:n INFCIRC-asiakirjojen muutoksia sovelletaan tämän sopimuksen nojalla vasta sitten, kun molemmat sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen kirjallisesti diplomaattiteitse hyväksyvänsä tällaisen muutoksen.

XII artikla

Hallinnolliset järjestelyt

1. Sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset sopivat hallinnollisista järjestelyistä, joilla varmistetaan tämän sopimuksen määräysten tehokas täytäntöönpano.

2. Tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti vahvistettua hallinnollista järjestelyä voidaan muuttaa toimivaltaisten viranomaisten kirjallisella sopimuksella.

XIII artikla

Sovellettava lainsäädäntö

1. Tässä sopimuksessa määrätyn yhteistyön on oltava Australiassa ja Euroopan unionissa voimassa olevien lakien ja määräysten sekä sopimuspuolten tekemien kansainvälisten sopimusten mukaista. Yhteisön osalta sovellettavaan lainsäädäntöön kuuluu Euratomin perustamissopimus ja siihen perustuva johdettu oikeus.

2. Kumpikin sopimuspuoli on vastuussa toiselle sen varmistamisesta, että tämän sopimukset määräykset hyväksyvät ja niitä noudattavat Australiassa kaikki sen valtionyritykset ja kaikki sen lainkäyttövaltaan kuuluvat henkilöt, joille on annettu valtuutus tämän sopimuksen mukaisesti, ja yhteisössä kaikki yhteisöön sijoittautuneet henkilöt, joille on annettu valtuutus tämän sopimuksen mukaisesti.

*XIV artikla***Määräysten rikkominen**

1. Jos jompikumpi sopimuspuoli tai yhteisön jäsenvaltio rikkoo tämän sopimuksen keskeisiä määräyksiä, toinen sopimuspuoli voi ilmoittamalla asiasta kirjallisesti keskeyttää tai lopettaa osittain tai kokonaan tähän sopimukseen perustuvan yhteistyön.

2. Ennen kuin kumpikaan sopimuspuoli ryhtyy asiassa toimiin, sopimuspuolten on neuvoteltava päästäkseen yhteisymmärrykseen siitä, tarvitaanko korjaavia tai muita toimenpiteitä, ja jos tarvitaan, mitä toimenpiteitä on toteutettava ja millä aikataululla.

3. Tämän artiklan 1 kohdan mukainen keskeyttäminen tai lopettaminen voidaan suorittaa ainoastaan, jos korjaavia tai muita toimenpiteitä ei ole toteutettu sopimuspuolten sopiman ajan kuluessa tai, jos ratkaisua ei ole löydetty, kohtuullisen ajan kuluttua. Tällaisissa tapauksissa lähettävällä sopimuspuolella on oikeus vaatia tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien ydinaineiden, muiden kuin ydinaineiden, laitteiden ja teknologian palauttamista.

4. Jos yhteisön jokin ydinaseeton jäsenvaltio tai Australia laukaisee ydinräjähteen, sovelletaan tämän artiklan 1–3 kohdan määräyksiä.

*XV artikla***Neuvottelu- ja välimiesmenettely**

1. Sopimuspuolten edustajat tapaavat kumman tahansa sopimuspuolen pyynnöstä tarpeen mukaan neuvotellakseen tämän sopimuksen soveltamista koskevista kysymyksistä, valvoakseen sopimuksen toimivuutta ja keskustellakseen sopimusta täydentävistä yhteistyöjärjestelyistä. Neuvottelut voidaan toteuttaa myös kirjeenvaihtona. Sopimuspuolten on erityisesti kuultava toisiaan ennen tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien ydinaineiden kannalta merkityksellisten uusien rikastus- tai jälleenkäsittelyhankkeiden aloittamista.

2. Kaikki tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat erimielisyydet, joita ei voida ratkaista neuvottelemalla tai muulla sopimuspuolten välisellä menettelyllä, annetaan jommankumman sopimuspuolen pyynnöstä kolmesta välimiehestä koostuvan välitystuomioistuimen käsiteltäväksi. Kumpikin sopimuspuoli nimeää yhden välimiehen, ja näin nimetyt kaksi välimiestä valitsevat kolmannen, joka ei ole kummankaan sopimuspuolen kansalainen ja toimii välitystuomioistuimen puheenjohtajana. Jos 30 päivän kuluessa välimiespyynnöstä jompikumpi sopimuspuolista ei ole nimennyt välimiestä, toinen sopimuspuoli voi pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen presidenttiä nimeämään välimiehen sopimuspuolelle, joka ei ole nimennyt välimiestä. Jos kolmatta välimiestä ei ole valittu 30 päivän kuluessa molempien sopimuspuolten välimiesten nimittämisestä,

kumpi tahansa sopimuspuoli voi pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen presidenttiä nimeämään kolmannen välimiehen. Päättämisvaltaisuus saavutetaan tuomioistuimen jäsenten enemmistöllä, ja kaikki päätökset tehdään kaikkien välitystuomioistuimen jäsenten äänten enemmistöllä. Tuomioistuin määrää noudatettavasta välimiesmenettelystä. Tuomioistuimen päätökset ovat molempia sopimuspuolia velvoittavia, ja niiden on pantava päätökset täytäntöön. Välimiehille maksettava korvaus määritetään samoin perustein kuin Kansainvälisen tuomioistuimen ad hoc -tuomareiden korvaus.

3. Riitojen ratkaisussa käytetään tämän sopimuksen englantinkielistä toisintoa.

*XVI artikla***Täydentävät määräykset**

Kaikkien Australian ja yhteisön jäsenvaltioiden välisten voimassa olevien kahdenvälisten ydinalan yhteistyösopimusten määräyksiä pidetään tätä sopimusta täydentävinä, ja tämän sopimuksen määräykset voivat soveltuvien osin korvata ne.

*XVII artikla***Muutokset**

1. Sopimuspuolet voivat kumman tahansa sopimuspuolen pyynnöstä neuvotella tähän sopimukseen mahdollisesti tehtävistä muutoksista, erityisesti ydinmateriaalivalvonnan alalla tapahtuneen kansainvälisen kehityksen huomioon ottamiseksi.

2. Tätä sopimusta voidaan muuttaa, jos sopimuspuolet niin sopia.

3. Muutos tulee voimaan osapuolten sopimana päivänä, jona sopimuspuolet vaihtavat diplomaattiset nootit, joilla ne ilmoittavat toisilleen, että ne ovat saattaneet päätökseen sopimuksen voimaantulon kannalta tarpeelliset sisäiset menettelynsä.

Tämän sopimuksen liite on erottamaton osa sopimusta, ja sitä voidaan muuttaa tämän artiklan mukaisesti.

*XVIII artikla***Voimaantulo ja voimassaoloaika**

1. Tämä sopimus tulee voimaan päivänä, jona kumpikin sopimuspuoli on ilmoittanut kirjallisesti, että sopimuksen voimaansaattamisen edellyttämät sisäiset menettelyt on saatettu päätökseen.

2. Tämä sopimus on aluksi voimassa 30 vuotta. Tämän jälkeen sopimuksen voimassaolo jatkuu ilman eri toimenpiteitä kymmenen vuotta kerrallaan, jollei jompikumpi sopimuspuoli diplomaattisia nootteja vaihtamalla ilmoita toiselle sopimuspuolelle viimeistään kuusi kuukautta ennen tällaisen jatkuvan voimassaoloajan päättymistä aikomuksestaan sanoa sopimus irti.

3. Riippumatta tämän sopimuksen tai siihen perustuvan yhteistyön mistä syystä tahansa johtuvasta keskeyttämisestä, lakkauttamisesta tai päättymisestä, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII ja XIII artiklassa määrätyt velvoitteet ovat edelleen voimassa niin kauan, kuin mikä tahansa näiden artiklojen soveltamisalaan kuuluva ydinaine, muu kuin ydinaine tai laite on toisen sopimuspuolen alueella tai sen tuomiovallan tai valvonnan alaisena missä tahansa, tai niin kauan, kunnes IV artiklan mukaisesti on yhteisesti määritetty, ettei tällaista ydinainetta voida enää käyttää tai sitä ei voida käytännössä saada talteen ja muuntaa sellaiseksi, että sitä voitaisiin käyttää missään turvavalvonnan kannalta merkityksellisessä ydinalan toiminnassa.

4. Tämä sopimus korvaa

a) Brysselissä 21 päivänä syyskuuta 1981 tehdyn Australian hallituksen ja Euroopan atomienergiayhteisön välisen sopimuksen ydinaineiden siirroista Australiasta Euroopan atomienergiayhteisöön;

b) Brysselissä 8 päivänä syyskuuta 1993 päivätyn noottienvaihdon, joka muodostaa kansainvälisten velvoitteiden vaihtoa koskevan täytäntöönpanojärjestelyn 21 päivänä syyskuuta 1981 tehdylle Australian hallituksen ja Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) väliselle sopimukselle ydinaineiden siirroista;

c) Brysselissä 8 päivänä syyskuuta 1993 päivätyn noottienvaihdon, joka muodostaa plutoniumin siirtoja koskevan täytäntöönpanojärjestelyn 21 päivänä syyskuuta 1981 tehdylle Australian hallituksen ja Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) väliselle sopimukselle ydinaineiden siirroista; ja

d) noottienvaihdon, joka muodostaa Australian hallituksen ja Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) välisen täytäntöönpanojärjestelyn plutoniumin siirroista, jotka toteutetaan 21 päivänä syyskuuta 1981 tehdyn Australian hallituksen ja Euratomin välisen sopimuksen ydinaineiden siirroista Australiasta Euratomiin ja sen saatekirjeen N:o 2 sekä 8 päivänä syyskuuta 1993 tehdyn plutoniumin siirtoja koskevan täytäntöönpanojärjestelyn mukaisesti.

Tehty Canberrassa viidentenä päivänä syyskuuta vuonna kaksituhattayksitoista kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakian, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viikon kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

TÄMÄN VAKUUDEKSI alla mainitut asianmukaisesti valtuutetut edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Euroopan atomienergiajärjestön puolesta

J. M. BARROSO

Australian hallituksen puolesta

J. GILLARD

LIITE A

JÄLLENKÄSITTELY

Ottaen huomioon, että sopimuksen VIII artiklan mukaan tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia ydinaineita saa jälleenkäsitellä ainoastaan tässä liitteessä vahvistetuin ehdoin,

sopimuspuolet, jotka

tunnustavat, että plutoniumin erotus, varastointi, kuljetus ja käyttö vaativat erityisiä toimenpiteitä ydinaseiden leviämisen vaaran vähentämiseksi;

tunnustavat jälleenkäsittelyn merkityksen energiavarojen tehokkaassa käytössä, käytettyyn polttoaineeseen sisältyvien aineiden huollossa tai muussa rauhanomaisessa ja ydinräjähteet poissulkevassa käytössä, tutkimus mukaan lukien;

toivovat, että tässä liitteessä sovittuja ehtoja sovelletaan ennakoitavasti ja käytännönläheisesti, ottaen huomioon sekä sopimuspuolten päättäväisyys edistää ydinaseiden leviämisen estämistä koskevaa tavoitetta että sopimuspuolten ydinpoltoainekierto-ohjelmien pitkän aikavälin tarpeet;

antavat edelleen tukensa kansainvälisen ydinmateriaalivalvonnan ja muiden jälleenkäsittelyyn ja plutoniumiin liittyvien toimenpiteiden kehittämiseksi, mukaan lukien toimet, joilla edistetään leviämisen estämistä ja tehokkaita turvajärjestelyjä;

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia ydinaineita voidaan jälleenkäsitellä seuraavin edellytyksin:

- a) jälleenkäsittely suoritetaan energiavarojen käyttämiseksi tai käytettyyn polttoaineeseen sisältyvien aineiden huoltoa varten toimivaltaisten viranomaisten neuvotteluissa yhteisesti määritellyn ydinpolttoainekierto-ohjelman mukaisesti;
- b) tällaisia toimintoja suunnittelevan sopimuspuolen on toimitettava kuvaus ehdotetusta ydinpolttoainekierto-ohjelmasta, mukaan lukien yksityiskohtaiset tiedot jälleenkäsittelyn ja plutoniumin varastoinnin, käytön ja kuljetuksen kannalta merkityksellisestä poliittisesta, oikeudellisesta ja sääntelykehyksestä;
- c) talteen otettu plutonium on varastoitava ja sitä on käytettävä edellä a alakohdassa tarkoitetun ydinpolttoainekierto-ohjelman mukaisesti; ja
- d) talteen otetun plutoniumin jälleenkäsittely ja käyttö muihin ydinräjähteet poissulkeviin rauhanomaisiin tarkoituksiin, tutkimus mukaan lukien, voi tapahtua ainoastaan sopimuspuolten yhteisesti määrittelemien ehdoin, joista on sovittu kirjallisesti tämän liitteen 2 artiklan mukaisissa neuvotteluissa.

2 artikla

Sopimuspuolten väliset neuvottelut aloitetaan 40 päivän kuluessa toisen sopimuspuolen esittämän pyynnön vastaanottamisesta:

- a) tämän liitteen määräysten toimivuuden tarkastelemiseksi;
 - b) tämän liitteen 1 artiklassa tarkoitetun ydinpolttoainekierto-ohjelman muutosten tarkastelemiseksi;
 - c) kansainvälistä ydinmateriaalivalvontaa ja muita valvontatekniikoita koskevien parannusten tarkastelemiseksi, mukaan lukien jälleenkäsittelyyn ja plutoniumiin liittyvien uusien ja yleisesti hyväksytyjen kansainvälisten järjestelyjen käyttöönottoaminen; tai
 - d) sellaisten ehdotusten tarkastelemiseksi, jotka koskevat talteen otetun plutoniumin jälleenkäsittelyä, käyttöä, varastointia ja kuljetusta muihin rauhanomaisiin ja ydinräjähteet poissulkeviin tarkoituksiin, tutkimus mukaan lukien.
-